

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Guhl, Luboš: *Cvičením ke zdraví*. Katedra sociální a kulturní antropologie, FF UPa, Pardubice 2021, 65 stran včetně prepisů rozhovorů

Vedoucí magisterské práce: PhDr. Tomáš Boukal, Ph.D.

Předložená bakalářská práce se zabývá fyzickým fitness cvičením ve snaze popsat tento fenomén z antropologické perspektivy. V postupném vývoji práce však čitateli dochází, že má možnost víc nahlížet na tento fenomén z perspektivy sociálně-psychologické, což autor sám nepřímo deklaruje v úvodu předkládané práce: „... zkoumat budu i některé životní příběhy těchto aktérů, abych mohl popsat sociální a duševní stránky jejich povah.“ (str. 9)

Autor se snaží analyzovat především sociální kontext cvičení, jeho roli ve vnímání a koncipování těla, na které se zde nahlíží jako na produkt kultury, který vzniká na biologických predispozicích člověka. Práce se v teoretickém úvodu pustí do nelehkého a v mnoha ohledech nesplnitelného cíle vycházet z vývoje cvičení a jeho role ve společnosti napříč civilizacemi, přes sokolskou organizaci, (vše na 2 stránkách) až po urbánní souvislosti se zakládáním fitness center. Enormní tematický rozptyl si však v závěru práce autor sám uvědomuje a přiznává určitou naivitu v tomto směru. Namísto krátkého a zdatně matoucího „civilizačního“ exkurzu by práci mnohem více prospělo zkoumat spíše historické souvislosti spojené se vznikem fitness center a komunit na území ČR. V části, které je spojená se sociální integrací a adaptací si autor postupně ujasňuje svá teoretická východiska a naznačuje zajímavé sociální strategie aktérů uvnitř fitness komunity. Dle autora zde sehrává významnou roli sociální status a prestiž, což je patrné především v závěru práce, která nabízí prepisy jednotlivých rozhovorů. Bohužel zde nedochází k významnějšímu analytickému propojení. Opět zde autor sklouzne k individualizujícím psychologickým a behaviorálním redukčním: „Sociálně silnější jedinci mají razantní vliv na jedince slabší.“ (str. 19)

Luboš Guhl se tématu věnuje na základě své vlastní dlouholeté zkušenosti s fyzickými aktivitami ve fitness studiu, čímž se mu zde otevřela a v práci rovněž projevila významná emická perspektiva a vlastní reflexe, bohužel její potenciál zůstal v práci nevyužitý a v mnoha ohledech se redukoval na hodnotící úsudky jednotlivých členů komunity. V metodice výzkumu je rovněž velice zmatečně popsáno, kdy a za jakých podmínek vznikaly rozhovory.

Na jednu stranu zde autor uvádí, že zúčastněné pozorování prováděl 3 měsíce a na stranu druhou, že kvůli epidemiologickým podmínkám nebylo možné provádět rozhovory osobně.

V závěru analytické části autor velmi dobře pracuje s vnitřními sociálními strukturami, které se snaží uvnitř fitness komunity rozklíčovat. Rovněž tak se snaží v průběhu celé práce zohlednit i genderovou perspektivu a reflektovat ji ve vztahu k výrazně maskulinnímu prostředí fitness komunit.

Jako celek působí práce poměrně kompaktním dojmem. Tím, že autor vsadil na sociálně – psychologickou strategii, opřenou o především domácí literaturu odborníků v této oblasti, se mu podařilo poodhalit zajímavé rámce fungování a chování jednotlivců uvnitř fitness komunity, kdy rozdílná míra participace sehrává důležitou roli v kultuře těla, jeho vnímání a konstruování.

Velká škoda je, že práci chybí kvalitnější redakce a čtenatel je nucen probírat se velkým množstvím překlepů, gramatických chyb a nezdařilou stylistikou.

Bohužel za významnou skutečnost, která mi nedovoluje hodnotit práci pozitivněji považuji fakt, že v prepisech rozhovorů, konkrétně u informanta č. 1 (str. 51) se nachází zmínka o jistém člověku, kdy je zde uvedené celé jeho osobní jméno s příjmením v souvislosti s dopingem. V podkapitole k etice výzkumu se autor nijak nevyjadřuje k strategii anonymizace svých informantů, přesto zůstávají všichni v anonymním uvedení. Z toho titulu považuji za neetické ponechat zde konkrétního člověka v souvislosti s tak citlivou informací bez toho, aby se dotýčný člověk měl možnost k této skutečnosti vyjádřit a odsouhlasit její uveřejnění. Není zde patrné, jestli se nejedná o veřejně známou osobnost, která tuto skutečnost veřejně přiznává, případně, jestli souvislost, ve které je daný člověk uveden („sypání“), není nijak problematická a nemůže danému člověku způsobit nějaké potíže. Prosím proto autora, aby se k této situaci vyjádřil a zodpověděl můj primární dotaz, zda etické nastavení práce mu povoluje pracovat s tímto osobním údajem bez toho, aby bylo zde uvedeno anonymní jméno, nebo aby s tím daný člověk souhlasil.

Práci kvůli této nejasné situaci musím hodnotit F – práce neprospěla

V případě, že autor uspokojivě zodpoví můj primární dotaz směřující k eticky sporné situaci nemám problém s tím, aby byla práce obhájená s lepším hodnocením.